

Brukarundersökning inom daglig verksamhet

En länsgemensam brukarundersökning för personer som har insatser enligt LSS

Författare: Eva Rönnbäck

Rapport: nr 2011:1

ISSN 1653-2414 ISBN 978-91-85613-45-8

Innehåll

Inledning	4
Syftet och frågeställningar	4
Metod och genomförande	4
Resultat	7
Urval och bortfall	7
Meningsfullhet	8
Arbetsmiljö	10
Trygghet	13
Delaktighet	15
Bemötande	19
Sammanfattning	21
Erfarenheter från de medverkande aktörerna	24
Brukarnas synpunkter	24
Personalens synpunkter	24
Sammanfattning	26

Inledning

Detta är den andra gemensamma brukarundersökningen för brukare som har insatser enligt LSS. Den första brukarundersökningen genomfördes bland de personer som har boende enligt 9§ p. 9 LSS, medan denna undersökning vänder sig till brukare med insatsen daglig verksamhet. De som tillfrågades har delats in i två grupper, en som benämns daglig verksamhet (DV) och som innebär gruppaktiviteter inom olika dagcenterverksamheter. Den andra gruppen benämns HAB-plats, vilket innebär att personen finns på en ordinär arbetsplats på ett företag.

Liksom vid förra undersökningen var det en länsarbetsgrupp som ansvarade för undersökningens planering och genomförande. Arbetsgruppen har bestått av:

Ullali Lindsjö, Örnsköldsvik
Harrieth Hultin, Ånge
Lorryanne Ahnfeldt, Kramfors
Ewa Sundström, Sollefteå
Ingrid Fagerström, Härnösand
Helene Hallberg, Timrå

Sundsvall valde att genomföra sin brukarundersökning tidigare varför de inte ingår i denna länsgemensamma rapport.

Syftet och frågeställningar

Syftet med undersökningen är att få brukarnas uppfattning kring ett antal kvalitetskategorier. Fem områden valdes ut som särskilt intressanta att studera. Dessa områden var:

- Meningsfullhet
- Arbetsmiljö
- Trygghet
- Delaktighet
- Bemötande

Metod och genomförande

Vi har i likhet med förra brukarundersökningen inom boendet använt oss av Pict-o-Stat och deras program. Pict-o-stat är ett enkätverktyg som tagits fram av företaget Neonova. Verktöget använder sig av Pictograms symboler, fotografier och inspelat tal för att presentera frågor. Verktöget riktar sig till personer med olika former av kognitiva funktionsnedsättningar. Varje kommun har förberett och genomfört

brukarundersökningen utifrån egna behov och förutsättningar. I huvudsak har man tillsatt en grupp som tillsammans med den projektansvarige, som ingått i länsarbetsgruppen, utformat tillvägagångssättet och även ansvarat för informationen. Vid dessa träffar diskuterades även urvalsprinciper.

Förberedelse

De förberedelser som gjordes handlade om begäran om samtycke och information om enkäten till både brukare och personal. Dessutom har sk "hjälpare" utsetts, som fick uppdraget att praktiskt genomföra undersökningen.

Genomförande

Vissa kommuner genomförde undersökningen redan under våren 2010, medan andra genomförde undersökningen hösten 2010.

I genomförandet har hjälparna haft en viktig roll som stöd, utan att styra eller lägga sig hur brukaren svarat på frågorna. De har suttit mitt emot eller bredvid brukaren när han/hon svarat på enkäten. När de suttit bredvid har brukaren behövt hjälp med att trycka på pekskärmen. Vissa brukare klarade av att göra enkäten helt självständigt medan andra behövde hjälp med att förklara en del av frågorna. Överlag tyckte dock hjälparna att brukarna hade lätt att förstå frågorna i enkäten. Hjälparna var också noga med att förklara att ingen skulle få veta hur var och en har svarat.

Vid planeringen hade man räknat med att det skulle behövas en timme för varje person att göra enkäten. Det visade sig dock att det gick betydligt fortare och för många tog enkäten mellan cirka 20 - 40 minuter att fylla i.

När det gäller brukare som var ute på sk HAB-platser valde många att svara på enkäten hemma själva vid den egna datorn, medan andra valde att svara på enkäten vid en dator på sin arbetsplats.

Efter det att enkät var i fyllt informerade hjälparna brukarna om hur och när återkoppling av resultaten skulle ske.

Teknik

Bärbara datorer med pekskärm och pekpena var det som vanligtvis användes, ibland kompletterad med fristående större pekskärm. De flesta brukarna inom daglig verksamhet valde att använda den stora fristående pekskärmen. Mobilt bredband användes för uppkoppling och separata högtalare kopplades in för bättre ljudåtergivning.

Många av brukarna på s k HAB-platser valde antingen att använda stationära datorer på sina respektive arbetsplatser eller sina egna datorer i hemmet.

Resultat

I detta avsnitt beskrivs brukarnas svar grupperade under de fem kvalitetskategorier. Svaren är sammanställda utifrån kommun. I de fall det finns en statistiskt säkerställd skillnad mellan könen så redovisar jag det vid respektive fråga.

Totalt har 401 personer svarat på enkäten, 338 vid daglig verksamhet (DV) och 63 med s k HAB-platser. Könsfördelningen var på daglig verksamhet 197 (59 %) män och 139 (41 %) kvinnor och bland de som hade HAB-platser var fördelningen 38 (53 %) män och 33 (47 %) kvinnor. I två fall saknas uppgifter om kön.

Tabell 1: Medverkande fördelat efter kön

	Män	Kvinnor	Totalt
Daglig verksamhet	197	139	338 ¹
HAB-platser	35	28	63
<i>Totalt</i>	<i>232</i>	<i>167</i>	<i>401</i>

Inom daglig verksamhet varierade åldrarna från 21 till 72 år och medelåldern var 40 år. Bland de som hade HAB-platser var medelåldern lägre 32 år med en spridning från 21 till 75 år.

Urval och bortfall

Inledningsvis bestämdes att inte göra något urval utan att det skulle bli en totalundersökning. Vissa kommuner har ändå gjort ett visst urval. Skälen till det var bl.a. erfarenheter från den förra undersökningen kring boendet. Flera som blev upprörda eller visade att de inte ville vara med vid den förra undersökningen undantogs vid detta tillfälle.

I tabell 2 och 3 redovisas populationen, dvs. antalet möjliga att delta, eventuellt urval från den ursprungliga gruppen, antalet medverkande samt bortfallet i procent. Tabellen är inte fullständig eftersom det varit svårt att ta fram uppgifter i några kommuner.

¹ I två fall saknas uppgift om kön

Tabell 2: Urval och bortfall daglig verksamhet

Kommun	Population	Urval	Medverkade	Bortfall %
Härnösand	123	101	87	14 %
Kramfors	96	96	59	39 %
Sollefteå	77	77	43	44 %
Timrå			8	
Ånge			11	
Örnsköldsvik	165	165	130	36 %
<i>Totalt</i>			338	

Tabell 3: Urval och bortfall HAB-platser

Kommun	Population	Urval	Medverkade	Bortfall %
Härnösand	36	36	25	31 %
Sollefteå	13	13	12	7 %
Ånge			8	
Örnsköldsvik	33	33	18	45 %
<i>Totalt</i>			63	

Meningsfullhet

De frågor som ingår i kategorin meningsfullhet är: Tycker du om att vara på ditt jobb? Tycker du om det du gör på jobbet? Är jobbet viktigt för dig?

Tabell 4: Andelen som svarat Ja inom daglig verksamhet

Variabel	H	K	Sea	T	Å	Ö	Genom- snitt/fråga
Tycker du om att vara på jobbet?	68	78	86	88	91	86	80
Tycker du om det du gör?	71	72	77	64	90	61	76
Är jobbet viktigt för dig?	75	87	88	100	60	86	83

De flesta har uppgivit att de tycker om att vara på jobbet. Likaså tycker en klar majoritet om sina arbetsuppgifter och att jobbet är viktigt. Det finns dock en viss spridning mellan kommunerna. I Ånge tycks det som att de i högre grad trivs på jobbet och med arbetsuppgifterna medan de inte i lika hög grad tycker att jobbet är viktigt. Den motsatta uppfattningen har brukarna i Timrå. Där tycker alla att arbetet är viktigt medan endast 64 procent har svarat ja på frågan om de tycker om det de gör.

I illustrationen nedan framgår att i Härnösand är det flera av de som daglig verksamhet som inte tycker om sitt arbete, även om majoriteten säger sig tycka om sitt arbete.

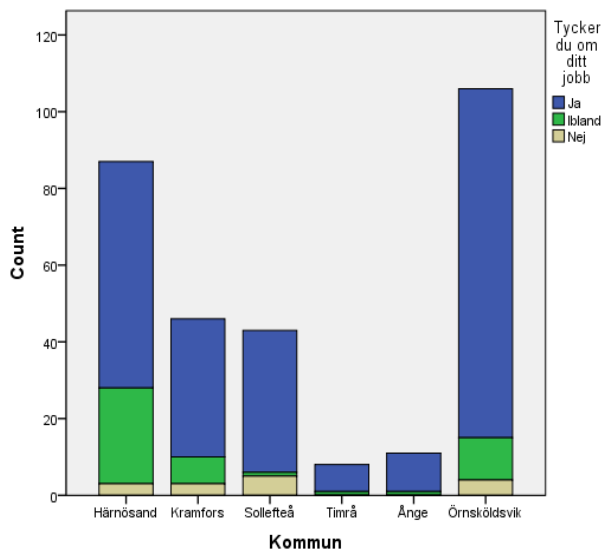

Illustration 1: Fördelningen av svaren per kommun (DV)

Det är ingen större skillnad mellan de som har daglig verksamhet och de som har HAB-platser. För en majoritet är jobbet viktigt och de tycker om sitt arbete och sina arbetsuppgifter. Det som skiljer något är att flera bland de som har HAB-platser som tycker arbetet är viktigt även om de inte alltid tycker om sina arbetsuppgifter.

Tabell 5: Andelen som svarat Ja med HAB-platser

Variabel	H	Sea	T	Å	Ö	Genomsnitt/fråga
Tycker du om att vara på jobbet?	76	83		75	78	78
Tycker du om det du gör?	64	58		50	67	62
Är jobbet viktigt för dig?	92	83		63	94	87

Arbetsmiljö

I kategorin arbetsmiljö ingår frågorna: Är det för mycket ljud? Är arbetskamraterna snälla? Är det bråkigt på jobbet? Är du rädd för någon på vägen till jobbet?

Tabell 6: Andelen som svarat Ja inom daglig verksamhet

Variabel	H	K	Sea	T	Å	Ö	Genomsnitt/fråga
Är det för mycket ljud?	49	17	42	63	0	29	35
Är arbetskamraterna snälla?	76	85	72	66	90	87	81
Är det bråkigt på jobbet?	24	4	28	25	10	16	18
Är du rädd för någon på vägen till jobbet?	18	4	33	25	0	21	19

De flesta verkar tycka att arbetsmiljön är bra, även om 35 procent har sagt att det är för mycket ljud på arbetsplatsen. Knappt en femtedel

upplever även att det är bråkigt på jobbet och att man är rädd för något/någon på vägen till jobbet.

Även inom denna kategori var det stor spridning mellan kommunerna. Ingen i Ånge har uppgivit att det är för mycket ljud på arbetsplatsen, medan 63 procent i Timrå har svarat ja på den frågan. Även när det gäller om arbetskamraterna är snälla skiljer Ånge och Timrå sig åt. Viktigt att komma ihåg är att det är endast åtta i Ånge och elva i Timrå som svarat på frågorna, vilket kan ge en missvisande bild när man använder procent.

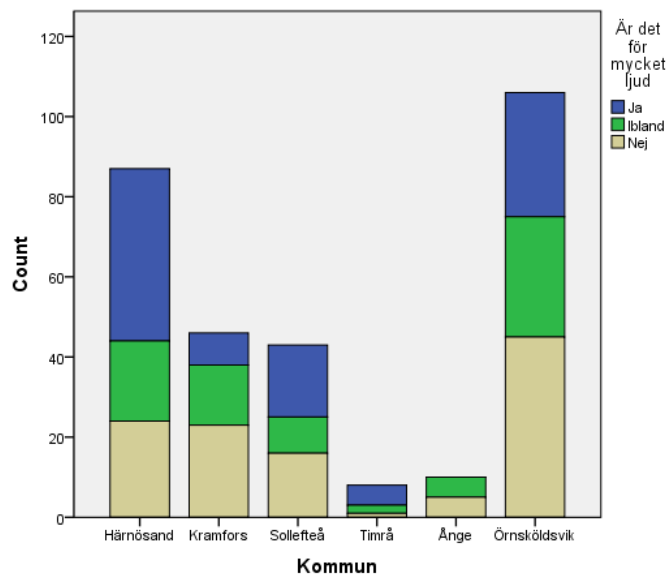

Illustration 2: Fördelningen av svaren per kommun (DV)

Tabell 7: Andelen som svarat Ja med HAB-platser

Variabel	H	Sea	T	Å	Ö	Genomsnitt/fråga
Är det för mycket ljud?	12	0		13	11	10
Är arbetskamraterna snälla?	92	100		88	83	91
Är det bråkigt på jobbet?	4	0		0	0	2
Är du rädd för någon på vägen till jobbet?	8	0		0	0	3

Det finns en viss skillnad mellan daglig verksamhet och HAB-platser. Överlag tycker man att arbetsmiljön är bättre på HAB-platserna.

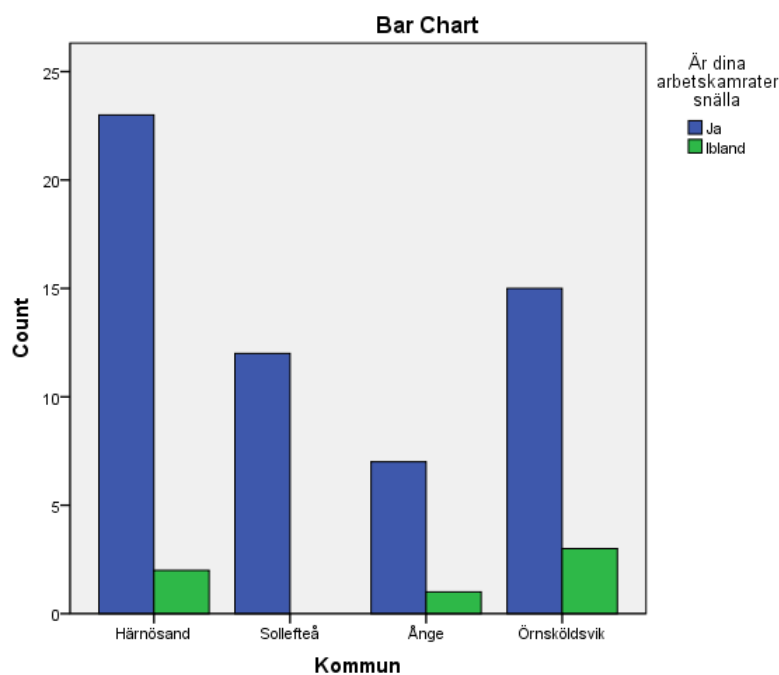

Illustration 3: Fördelningen av svaren per kommun (HAB)

Av illustrationen ovan fram att alla med HAB-platser i Sollefteå och Ånge har uppgett att deras arbetskamrater är snälla.

Trygghet

Inom kategorin trygghet ingår frågorna: Är du rädd för någon på jobbet? Vet du vem du ska prata med om något är dåligt? Får du hjälp när du behöver?

Tabell 8: Andelen som svarat Ja inom daglig verksamhet

Variabel	H	K	Sea	T	Å	Ö	Genomsnitt/fråga
Är du rädd för någon på jobbet?	20	7	23	25	20	14	16
Vet du vem du ska prata om något är dåligt?	81	69	77	88	78	81	78
Får du hjälp när du behöver?	78	78	81	63	70	81	79

De flesta inom daglig verksamhet känner sig trygga på jobbet. Men en femtedel vet inte vem de ska prata med om de har problem eller om de behöver hjälp.

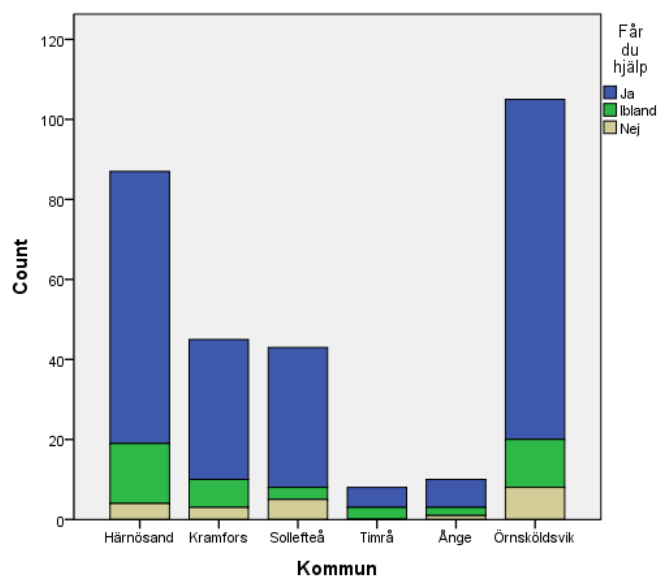

Illustration 4: Fördelningen av svaren per kommun (DV)

Det är en större andel av de med HAB-platser som känner sig trygga på jobbet. Endast sex procent visste inte vem de skulle prata med om något är dåligt på jobbet. Detta kan jämföras med 22 procent inom daglig verksamhet. Skillnaden var mindre när det gällde om de också fick hjälp när de behövde.

Tabell 9: Andelen som svarat Ja med HAB-platser

Variabel	H	Sea	T	Å	Ö	Genomsnitt/fråga
Är du rädd för någon på jobbet?	0	0		0	0	0
Vet du vem du ska prata om något är dåligt?	92	92		100	94	94
Får du hjälp när du behöver?	76	75		100	89	83

Nedan visas hur de som har HAB-platser svarat på frågan om man får hjälp om man behöver. Som framgår har alla i Ånge svarat Ja medan i Härnösand har fem svarat Ja, fem ibland och en Nej på frågan.

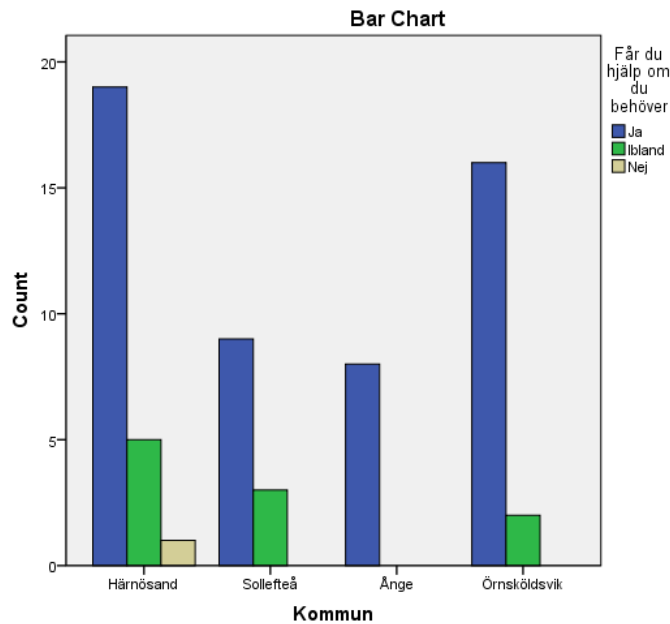

Illustration 5: Fördelningen av svaren per kommun (HAB)

Delaktighet

De frågor som ingår i kategorin delaktighet är: Har du ett schema? Förstår du schemat? Får du vara med och bestämma vad du ska göra på jobbet? Får du byta grupp om du vill? Har du haft möte om hur det är på jobbet? När det gäller de som har HAB-platser har de två sistnämnda frågorna ersatts med: Får du byta arbetsplats? Får du vara med på arbetsplatsträffar på ditt jobb.

Cirka hälften av de som svarat har uppgett att känner delaktighet på jobbet. Timrå har överlag den högsta andelen svarande som anser sig vara delaktig och ha en möjlighet att påverka.

Tabell 10: Andelen som svarat Ja inom daglig verksamhet

Variabel	H	K	Sea	T	Å	Ö	Genomsnitt/fråga
Har du ett schema?	49	24	49	63	50	60	50
Förstår du schemat?	75	55	51	88	63	76	69
Får du vara med och bestämma vad du ska göra på jobbet?	59	51	56	100	56	61	59
Får du byta grupp om du vill?	43	39	51	63	14	43	43
Har du haft personalmöte om hur det är på jobbet?	51	48	47	88	63	75	60

Det är en relativt stor spridning mellan kommunerna. I Timrå har som nämnts överlag en klar majoritet svarat ja på frågorna som rör delaktighet. Medan i de övriga kommunerna är det ungefär hälften som upplever en form av delaktighet.

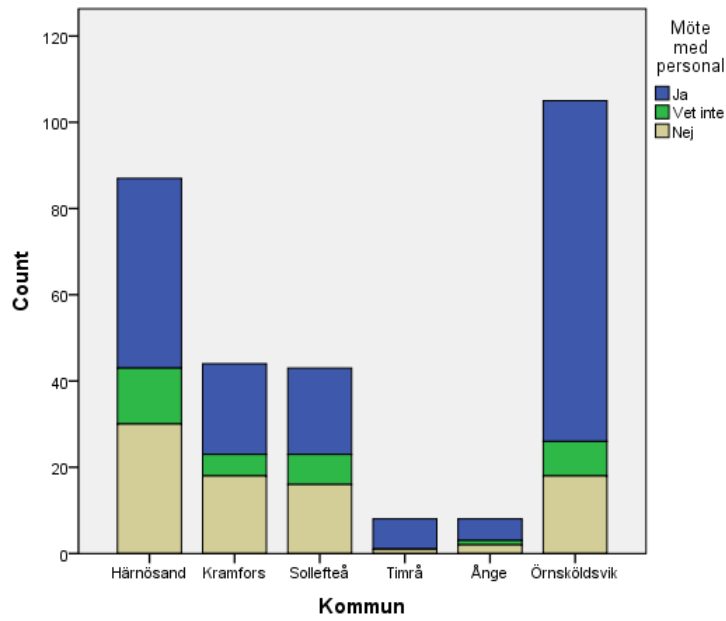

Illustration 6: Fördelningen av svaren per kommun (DV)

Delaktigheten är inte större när det gäller HAB-platserna. Färre än hälften har uppgivit att de får vara med på APT. Det varierar från 22 procent i Örnsköldsvik till 50 procent i Sollefteå och Ånge.

Tabell 11: Andelen som svarat Ja med HAB-platser

Variabel	H	Sea	T	Å	Ö	Genomsnitt/fråga
Har du ett schema?	28	58		38	22	33
Förstår du schemat?	88	75		100	33	74
Får du vara med och bestämma vad du ska göra på jobbet?	52	33		38	61	49
Får du byta arbetsplats om du vill?	52	33		38	22	38
Får du vara med på APT på ditt jobb?	40	50		50	22	38

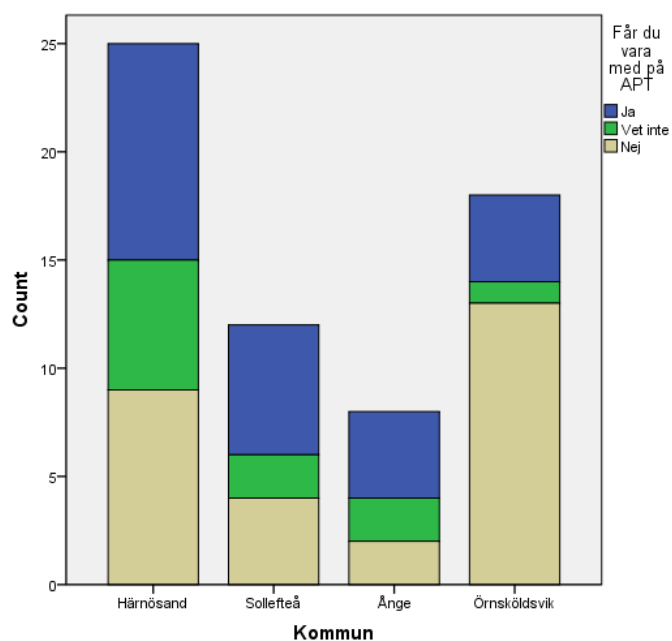

Illustration 7: Fördelningen av svaren per kommun (HAB)

Bemötande

Den sista kategorin är bemötande. Där skiljer sig frågorna åt vad gäller daglig verksamhet i grupp och HAB-platser. Vid daglig verksamhet ingår frågorna: Får du beröm när du gjort något bra? Lyssnar personalen på dig? De som har HAB-platser har fått svara på frågorna: Får du beröm när du gjort något bra? Pratar dina arbetskamrater med dig? Ringer någon till dig om du inte kommer till jobbet?

De flesta säger att de får beröm. Den frågan är den enda fråga som uppvisar en viss skillnad mellan könen. Det är något flera män än kvinnor som uppgett att de får beröm. När det gäller frågan om personalen lyssnar har cirka 30 procent svarat Nej eller Ibland.

Tabell 12: Andelen som svarat Ja inom daglig verksamhet

Variabel	H	K	Sea	T	Å	Ö	Genomsnitt/fråga
Får du beröm?	85	82	88	100	100	95	90
Lyssnar personalen på dig?	66	71	65	63	80	79	71

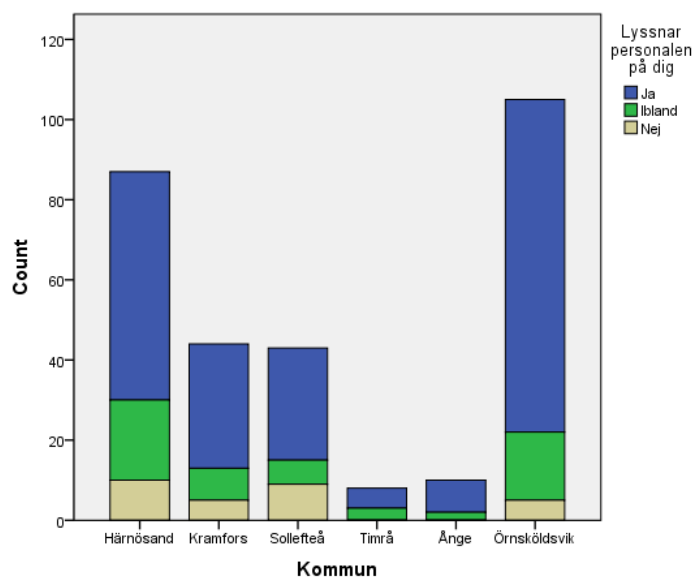

Illustration 8: Fördelningen av svaret per kommun (DV)

Ungefär lika stor andel av de som har HAB-platser säger att de får beröm när det gjorts något bra. En majoritet säger också att arbetskamraterna pratar med dem även om 16 procent säger att de inte gör det. Om någon från arbetsplatsen ringer när personen inte är på plats är dock inte lika vanligt. I genomsnitt är det 43 procent som svarat att man ingen från arbetsplatsen ringer om han/hon är frånvarande.

Tabell 13: Andelen som svarat Ja med HAB-platser

<i>Variabel</i>	<i>H</i>	<i>Sea</i>	<i>T</i>	<i>Å</i>	<i>Ö</i>	<i>Genomsnitt/fråga</i>
Får du beröm?	84	92		100	100	92
Pratar dina arbetskamrater med dig?	80	95		88	83	84
Ringer någon till dig om du inte kommer till jobbet?	68	42		63	50	57

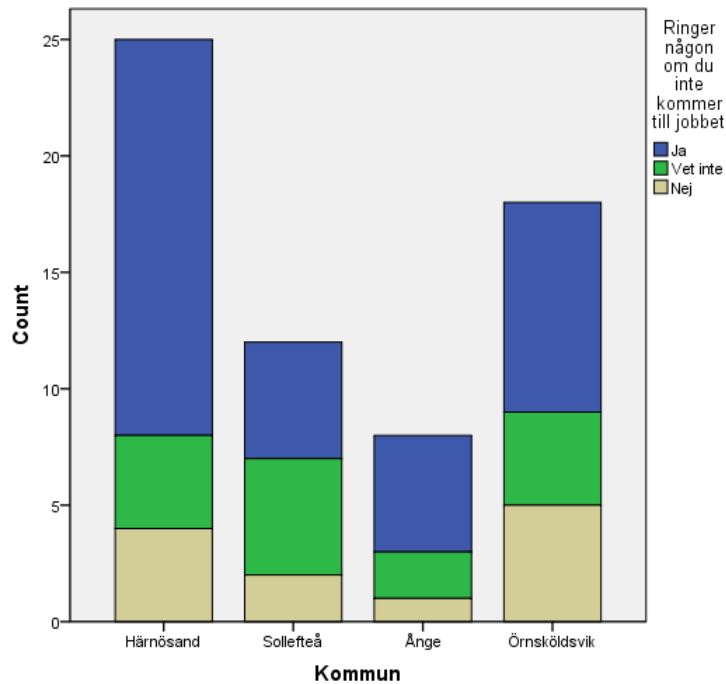

Illustration 9: Fördelningen av svaren per kommun (HAB)

Sammanfattning

Själva pict-o-stat verktygen har även möjlighet att göra statistik och sammanställning av data. I diagrammen 10 och 11 nedan, är svaren sammanställda i två spindeldiagram fördelats för hela länet för brukare vid daglig verksamhet respektive HAB-platser. Spindeldiagrammen är en sammanställning och en gradering av de olika svarsalternativen och är något som görs av pict-o-stat's statistikprogram. Graderade frågor innebär att svaren har olika värderingar beroende på hur positiva de är. Syftet med denna statistiktyp är att man snabbt ska kunna se vilka frågor som är problemområden och som man kan behöva jobba mer med. Om alla enkättagare skulle ange det mest positiva svarsalternativet för en fråga så blir resultatet på den frågan 100 procent. Om alla skulle ange det mest negativa skulle resultatet bli 0 procent. Höga siffror för en fråga är följaktligen tecken på att allt fungerar bra och låga på att frågan behandlar ett problemområde.

I ett spindeldiagram har varje fråga en egen axel (linjerna från mitten och ut). Ju högre resultat som uppnås för en fråga desto längre ut från mitten kommer den röda linjen att ritas ut på frågans axel. Frågorna redovisas i klartext i tabellen under diagrammet och frågumren i ta-

bellen motsvarar numren i diagrammet. Frågor som inte är graderade visas inte i spindeldiagrammet utan redovisas i en separat tabell².

Av spindeldiagrammen kan man se att svaren skiljer sig något åt mellan brukare med insatsen daglig verksamhet och de med HAB-platser. Generellt sett har de med HAB-platser något högre värden, vilket innebär högre.

Gemensamt för båda grupperna är att *delaktigheten* har de lägsta värdena och att kan ses som ett problemområde. För daglig verksamhet uppfattas även arbetsmiljön som ett problem. För brukare med HAB-platser är det förutom delaktighet även bemötande som kan förbättras.

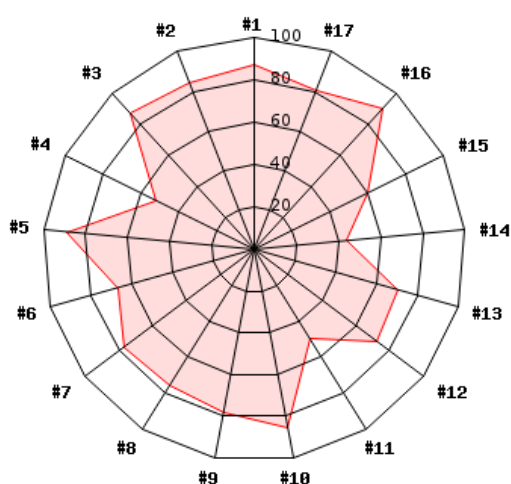

Diagram 10. Andel positiva svar från brukare inom daglig verksamhet

² Dessa uppgifter är hämtade från pict-o-stats hemsida (Neonova)

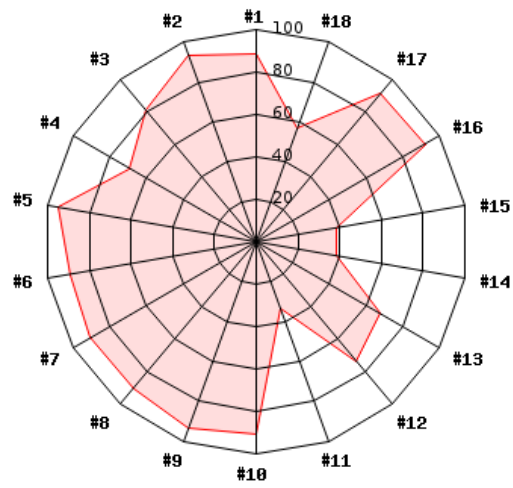

Diagram 11. Andel positiva svar från brukarna med HAB-platser

Erfarenheter från de medverkande aktörerna

I detta kapitel sammanfattas de synpunkter och kommentarer som kommit fram kring själva undersökningen och som lämnats av kommunens representant i länsarbetsgruppen.

Brukarnas synpunkter

- De flesta var positiva till att delta i undersökningen.
- Information till personal och anhöriga/gode män om enkäten har varit bra. Även om man i vissa kommuner önskade längre tid till förberedelser.
- Personalen har inte fått några reaktioner från anhöriga eller företrädare.
- Flera av hjälparna tycker att de borde ha gått igenom frågorna tillsammans, innan man gick ut till brukarna. För att få förklaringarna så lika som möjligt borde man ha kommit överens om förklaringar innan.

Personalens synpunkter

- Svartalternativen störde i många fall. Frågan "tappades bort". Det vore bättre om alternativen kom när hjälparna tryckte på en knapp. Personen skulle då hinna med i tanken på ett bättre sätt.
- Några frågor uppfattades som svåra att svara på.
- Upplevdes ibland som att brukarna påverkade varandra i valet att delta i undersökning eller inte.
- Hjälparna tyckte deras uppgift varit stimulerande och rolig och lärande. Upplevde att de ofta muntligt fick förklara enstaka ord eller vad hela frågor innebar, fick förklara genom att sätta in dem i ett förståeligt sammanhang.
- De brukare som deltog i brukarundersökningen 2009 kring boendet upplevdes ha lättare att svara på denna enkät.

- Hjälparna upplevde att några av brukarna blev trötta efter ca 15-20 minuter, så de ser vikten av att inte ha fler frågor än i denna genomförda enkät, 17 st.
- Hjälparna skulle kunna ta en större roll i framtida brukarundersökningar. Bl.a. skulle de kunna sköta all information såväl kring själva undersökningen och kring medgivandet. Enbart positiva kommentarer från personal på de olika arbetsplatserna.

Funderingar kring frågorna

Frågan om *schemat* upplevdes av några som kränkande. Även svarsalternativen kring frågorna som rörde schemat upplevdes som missvisande. Frågan om möjligheten att byta grupp om man vill, skapade viss osäkerhet. Dels pga. att många av brukarna är med i flera olika gruppkonstellationer/tvärgrupper dels svarade många nej, jag vill inte byta grupp, jag vill vara kvar här” och sedan tryckte man på svarsalternativet ”Nej”. Man uppfattade alltså inte orden ”Får du...?”

Svarsalternativet ”Vet inte” visades ibland fastän det endast var ”Ja” eller ”Nej” som var aktuella (det kan ha varit fråga 9 ”Vet du vem du ska prata med om något är dåligt på jobbet?”)

Likaså blev några förvirrade över fråga 15 ”Har du haft möte med personalen om hur du vill ha det på jobbet?” En av kommunerna har uppgett att flera av brukarna inte är delaktiga i arbetet med genomförandeplanerna p.g.a. att de inte förstår vad det gäller. Vid upprättande av genomförandeplanen deltar istället deras gode män.

Sammanfattning

Denna brukarundersökning är den andra inom LSS-området och den första för brukare med insatsen daglig verksamhet. En länsarbetsgrupp har planerat allt kring undersökningen. I likhet med brukarundersökningen som gjordes med brukare med insatsen särskilt boende, använde vi oss av Pict-o-Stat´s frågor och teknik.

Totalt deltog 401 brukare, varav 338 hade daglig verksamhet i gruppverksamhet och 63 hade sk HAB-platser.

I tabellen nedan har svaren för de olika kategorierna sammanställts, uppdelad på daglig verksamhet respektive HAB-platser.

Tabell 14: Sammanställning över kategorierna

	<i>Daglig verksamhet</i>	<i>HAB-platser</i>
<i>Meningsfullhet</i>	Hög, en klar majoritet tycker om sitt arbete och att det är viktigt.	Hög, framförallt tycker man att jobbet är viktigt.
<i>Arbetsmiljö</i>	Relativt bra – stor spridning mellan kommunerna och kan förbättras.	Bra – uppfattas något bättre i jämförelse med daglig verksamhet
<i>Trygghet</i>	Hög upplevd trygghet på jobbet. Men drygt 20 % vet inte vem de ska prata med om något är dåligt eller får hjälp vid behov	Hög upplevd trygghet. Flera än de med daglig verksamhet vet vem de ska prata med vid problem.
<i>Delaktighet</i>	Begränsad delaktighet, 40 procent upplever inte delaktighet.	Begränsa/låg delaktighet, 62 procent har uppgivit att de inte får vara med på APT.
<i>Bemötande(feedback)</i>	Relativt bra	Relativt bra, men kan förbättras

En avslutande reflektion är att denna typ av brukarenkät skulle kunna kompletteras med intervjuer, förslagsvis gruppintervjuer/fokusgrupper. Det skulle ge fördjupade kunskaper kring brukarnas uppfattning om verksamheten och ge möjligheter till att ställa följdfrågor, något som saknas i enkätundersökningar. Ett annat sätt att gå ett steg vidare är att använda *brukarrevision* som metod och modell. Brukarrevision innebär kortfattat att det är brukarna själva som granskar verksamheten och intervjuar andra brukare och även personal. För att undvika lojalitetskonflikter är det inte brukare från den egna kommunen/verksamheten som utför granskningen. Modellen kan liknas vid den kollegiegranskning som sker mellan kollegor och mellan kommuner. M a o finns det fortfarande mycket att utveckla och lära inom området.

]

Brukarundersökning inom LSS

En läns gemensam brukarundersökning för personer med insatsen daglig verksamhet enligt LSS

Denna rapport är den andra brukarundersökningen inom LSS-området i Västernorrland. I denna undersökning är det brukare som har beviljats daglig verksamhet antingen i form av gruppaktiviteter eller s k HAB- eller samhällsplatser. Meningsfullhet, arbetsmiljö, trygghet och bemötande har fått relativt höga värden av brukarna. Däremot finns det mycket kvar att förbättra vad gäller delaktigheten.

FoU-Västernorrland finansieras av kommunernas socialtjänster i Västernorrland med Kommunförbundet Västernorrland som huvudman. Enhetens uppdrag är att fånga upp ideér och stödja forsknings-, utvecklings- och uppföljningsprocesser inom socialtjänsten samt att göra dessa tillgängliga för socialtjänstens personal. mer information om FoU Västernorrland finns på www.fouvasternorrland.se